

NOUA LEGE A ACHIZIȚIILOR PUBLICE

PSC: "Avem nevoie de legislația secundară pentru criterii clare de selecție a ofertelor"

Noua lege a achizițiilor publice, pentru care dezbaterile s-a încheiat pe 31 august, este binevenită pentru constructori, întrucât adoptă noile principii ale directivei europene în domeniu, care instituie selecția celei mai bune oferte din punct de vedere tehnico-economic în detrimentul celui mai mic preț, ne-a declarat Tiberiu Andrioaiei, secretar general al Patronatului Societăților de Construcții (PSC).

Însă partea cea mai dificilă și mai importantă care trebuie realizată în perioada următoare este elaborarea legislației secundare, care oferă beneficiarilor instrumentele necesare și criteriile clare pentru definirea celei mai bune oferte din punct de vedere tehnico-economic.

Domnul Andrioaiei ne-a explicat: "Dificultatea reală este ca mediul de afaceri și autoritățile să găsească împreună formula potrivită ca să înlocuiască instrumentul «preț» cu instrumentul «plusvaloare» în cadrul procesului de atribuire a licitațiilor publice. Principiul pe care dorim să fie pus accentul prin noua lege este să obții o lucrare de calitate, care să aducă plusvaloare în economie, la prețul cel mai bun posibil. Adică oferta câștigătoare nu are neapărat și cel mai mic preț obținut în cadrul unei licitații, dar prezintă beneficii suplimentare pentru toate părțile implicate: autoritate contractantă, antreprenor și utilizator".

Astfel, constructorii consideră că legea cadru a achizițiilor publice trebuie însoțită de norme noi sectoriale, prin care să fie stabilite criteriile tehnice de selecție în funcție de tipul lucrării licitate, sistemul de certificare profesională a firmelor, standardele de cost pe tipuri de investiții și, nu în ultimul rând, standardele de calitate.

„Exista și în vechea legislație principiul selecției celei mai bune oferte din punct de vedere techni-

co-economic, dar rareori a fost aplicat, tocmai din lipsa legislației secundare, prin care beneficiarii lucrărilor să poată defini plusvaloarea", ne-a mai spus secretarul general al PSC.

Analizând proiectul noii legi a achizițiilor publice, experții PSC au constatat că acesta propune o reducere a termenului obligatoriu de așteptare între data transmiterii anunțului de participare și data limită de depunere a ofertelor, venind, astfel, în sprijinul celerității procedurii și atribuirii într-un termen mult mai scurt a contractelor de achiziție publică.

Document unic european de achiziție

Cu scopul simplificării "poverii administrative a operatorilor economici" și pentru un schimb facil de informații de profil la nivel european, la momentul depunerii solicitărilor de participare și la cel de depunere oferte, operatorii se pot prezenta cu documentul unic european de achiziție, conform noii legi. Acest document este extras dintr-un sistem electronic al Comisiei Europene, care se numește e-Certis. Experții PSC au atras atenția că, la momentul atribuirii con-

tractului, operatorul trebuie să prezinte informații actualizate, care să ateste îndeplinirea tuturor criteriilor de calificare/selecție. Autoritatea contractantă poate solicita completări la certificări specifice, funcție de profilul achiziției. „În aceste condiții, autoritățile române trebuie să actualizeze informațiile despre operatorii economici pentru a putea fi consultate de orice autoritate contractantă din orice țară membră”, mai spune Tiberiu Andrioaiei.

Separat de acest sistem, la nivel național, pot fi stabilite modalități de certificare naționale sau înscriere într-o listă oficială a celor care optează pentru un sistem de certificare, cu informarea Comisiei Europene, acestea prevăzând sarcini exprese autorităților sectoriale. Operatorii din alte state membre nu trebuie să se înscrie pe aceste liste, ne-a explicat secretarul general al PSC, adăugând: „Înscrierea operatorilor economici în aceste liste oficiale certificate de organisme competente reprezintă o prezumție de îndeplinire a cerințelor de calificare acoperite de lista oficială. PSC susține acest obiectiv dar va solicita ca și operatorii din alte state să se înscrie în aceste

liste, eventual printr-un sistem de reciprocitate”.

Potrivit experților PSC, noua legislație acceptă în continuare principiul terțului susținător. Tiberiu Andrioaiei ne-a explicat: „Terțul susținător este un instrument prin care un antreprenor general își completează o competență tehnică sau financiară pentru a îndeplini criteriile dintr-o licitație publică. Practic, un constructor poate solicita sprijin unei alte companii, care deține competența care îi lipsește. Noua lege rafinează setul de reguli în aceste asocieri, iar noi vom căuta formule prin care acest instrument să nu fie folosit abuziv de către companii cu probleme în defavoarea celor competente și «sănătoase»”.

Terțul susținător va fi verificat (calificări educaționale/profesionale, experiență similară relevantă) numai în măsura în care va desfășura efectiv lucrări/servicii în cadrul contractului. Dacă nu, terțul va prezenta un simplu angajament, care să arate că are capacitatea corespunzătoare. În cazul în care mai mulți operatori participă în comun la o procedură, susținerea terțului se oferă pentru îndeplinirea criteriilor referitoare la situa-

ția economică/financiară și/sau capacitatea tehnică/profesională, conform experților PSC. Patronatul consideră că este nevoie de acest instrument în licitațiile publice, dar trebuie folosit deopotrivă în susținerea calității proiectelor și a firmelor locale.

Schimbare de optică la împărțirea pe loturi a contractelor

O schimbare de optică se referă la împărțirea pe loturi a contractelor, măsură încurajată în noul proiect de lege. PSC susține principiul, având în vedere recomandarea Comisiei Europene de a se face toate eforturile pentru creșterea accesului IMM-urilor la procedurile de achiziții publice, dar și includerea unor criterii prin care să fie luate în considerare oferte avantajoase pe grupuri de loturi, în anumite condiții.

Astfel, conform proiectului de act normativ, autoritatea contractantă are posibilitatea să limiteze numărul de loturi atribuite aceluiași

oferant, dar și să grupeze, urmând să le atribuie unui singur ofertant, sub condiția prevederii explicite a acestei posibilități în anunțul de participare.

De asemenea, un întreg capitol din noua lege a achizițiilor publice este dedicat consultării dintre autoritatea contractantă și operatorii economici înainte de demararea procedurii, cu scopul creșterii calității ofertelor și elaborării unor cereri de ofertă realiste, conforme cu posibilitățile din piață.

„Înțelegem suspiciunile care marchează profund relațiile normale de lucru în societatea noastră, dar considerăm că, acolo unde există bună intenție și profesionalism, aceste practici folosite și în alte țări, cu o democrație consolidată, vor putea încuraja promovarea tehnologiilor moderne, precum și firmele performante”, apreciază Tiberiu Andrioaie.

Domnia sa a subliniat că regula de bază pe marginea noului cadru legal va fi de atribuire a contractelor prin licitații deschise, licitații

restrânse și prin parteneriat pentru inovare. Totuși, autoritățile vor putea atribui contracte și prin negociere competitivă, dialog competitiv, negociere fără publicare prealabilă a anunțului de participare.

Secretarul general al PSC a comentat: „Spiritul noii propuneri este de consultare cu mediul de afaceri în pregătirea unei proceduri și, ulterior, de negociere a celei mai potrivite formule de atribuire. În propunerea de modificare a cadrului legal privind achizițiile se vorbește pe larg despre posibilitatea de negociere/dialog competitiv pentru adaptarea soluțiilor disponibile în piață la necesitățile solicitantului. Aceasta este o nouă filosofie de operare în domeniul achizițiilor publice și sperăm să fie pusă în practică într-un mediu bazat pe încredere și tratament nediscriminatoriu față de un ofertant sau altul. Considerăm că această abordare este ușor sensibilă, dar încurajează obținerea performanței în proiectele de investiții ca și în dezvoltarea firmelor”.

Constructorii susțin stabilirea de către experții în domeniu a unui set de criterii nerestrictive, dar clare, care să permită autorităților contractante să compare ofertele în mod unitar, iar operatorilor economici să facă diferența prin optimizare și performanță.

Autoritățile contractante se pot asocia pe proiecte mari

Pe noua legislație, mai multe autorități contractante se vor putea asocia într-o achiziție publică de interes comun. „Considerăm că această măsură va permite dezvoltarea de proiecte mari, relevante pentru regiuni, ceea ce înseamnă și dezvoltare pe orizontală, deci acces la lucrări al tuturor categoriilor de firme, păstrând proporția între nivelul investiției și competența ofertantului”, mai spun experții PSC.

Viitoarea lege a achizițiilor publice nu se va aplica și contractelor atribuite de o autoritate contractantă unei alte entități pe care o controlează și în care nu a intervenit capital privat. PSC avertizează că, aplicat necorespunzător, acest articol de lege poate duce la alterarea competiției în piață.

Noua lege a achizițiilor publice menționează că, pentru determinarea ofertei celei mai avantajoase din punct de vedere economic, autoritatea contractantă are dreptul să aplice unul dintre următoarele criterii de atribuire: prețul cel mai scăzut; costul cel mai scăzut; cel mai bun raport calitate-preț.

Cel mai bun raport calitate-preț se determină pe baza unor factori de evaluare care includ aspecte calitative, de mediu și/sau sociale, în legătură cu obiectul contractului de achiziție publică/acordului-cadru. Factorii de evaluare pot viza calitatea, inclusiv avantajele tehnice, caracteristicile estetice și funcționale, accesibilitatea, conceptul de proiectare pentru toți utilizatorii, caracteristicile sociale, de mediu și inovatoare și comercializarea și condițiile acesteia; organizarea, calificarea și experiența personalului desemnat pentru executarea contractului, în cazul în care calitatea personalului desemnat poate să aibă un impact semnificativ asupra nivelului calitativ de executare a contractului; sau serviciile post-vânzare, asistența tehnică și condițiile de livrare, cum ar fi data livrării, procesul de livrare și termenul de livrare sau de finalizare.

Conform proiectului, criteriul de atribuire „cel mai bun raport calitate-preț” trebuie să includă, în mod obligatoriu, un element de preț sau de cost. În situația în care elementul de preț sau de cost este fix, factorii de evaluare se referă numai la calitatea produselor, serviciilor sau lucrărilor care fac obiectul achiziției.

Costul cel mai scăzut se determină pe considerente de rentabilitate, utilizând factori precum calcularea costurilor pe ciclul de viață.

„Autoritatea contractantă nu va utiliza prețul cel mai scăzut sau costul cel mai scăzut drept criteriu de atribuire în cazul anumitor categorii de contracte de achiziție publică/acorduri-cadru de lucrări sau de servicii care au ca obiect servicii intelectuale și care presupun activități cu nivel de complexitate ridicat. Categoriile de contracte de achiziție publică/acorduri-cadru, precum și ponderea maximă pe care elementul preț sau cost o poate avea în cadrul criteriului de atribuire a acestor contracte se stabilesc prin normele metodologice de aplicare a prezentei legi”, conform sursei citate.

Autoritatea contractantă poate avea în vedere factori de evaluare în legătură cu procesul specific de producție, furnizare sau comercializare a lucrărilor, produselor sau serviciilor; sau un proces specific pentru un alt stadiu al ciclului de viață a lucrărilor, produselor sau serviciilor.

Asociația Oamenilor de Afaceri din România (AOAR) și Patronatul Serviciilor Private din România (PSPR) au reclamat, în cadrul dezbaterii publice, mai multe neclarități din proiectul noii Legi a Achizițiilor.

Cristian Pârvan, secretarul general al AOAR, a declarat, pentru ziarul BURSA, că noua lege este un pachet de intenții bune amestecat cu neclarități și că, dacă va fi adoptată în noul format, atunci legea va pune primăriile în situația de a o încălca fără să vrea. „Criterii de evaluare a celei mai bune oferte tehnico-economice trebuie să fie clare și simple. Ele trebuie detaliate în normele de aplicare. De asemenea, contează foarte mult tipul de lucrări. O școală are anumite caracteristici, iar o secție de poliție altele”, a completat domnia sa.

AOAR consideră că legea propusă trebuie să fie accesibilă, inteligibilă și practică pentru a putea fi înțeleasă și aplicată, nu numai de către instituțiile centrale și de cele 84 de Consilii Jude-

țene și Prefecturi, ci și de cele 3600 comunități locale, care nu beneficiază de personal calificat sau fonduri pentru achiziția de servicii specializate.

AOAR apreciază încercarea de flexibilizare a criteriilor de atribuire a unor contracte de achiziții publice și pe alte criterii decât prețul cel mai mic, dar consideră insuficiente criteriile ce ar trebui să fie utilizate în atribuire.

Patronatul Serviciilor Private din România (PSPR) a remarcat faptul că noua Lege abundă în formulări de tipul „de regulă”, „cu excepția” sau „prin derogare”, fără să precizeze, însă, și situațiile concrete sau argumentele în baza cărora aceste excepții sunt aplicabile. „Prin urmare, forma actuală a legii permite autorităților contractante să interpreteze articolele în cauză după bunul plac și să aplice în mod selectiv principiul sau etapele procesului de achiziție publică”, consideră patronatul.

Conform PSPR, prin derogare, autoritatea contractantă poate să nu respecte toate etapele procedurii de negociere competitive, dacă își rezervă această posibilitate prin anunțul de participare, fără ca legea să facă, însă, vreo precizare referitoare la situațiile concrete. PSPR susține că legea nu detaliază suficient de clar situațiile în care sunt aplicabile diferitele tipuri de proceduri de achiziții publice, fapt ce afectează atât liberul acces al operatorilor economici, cât și transparența atribuirii contractelor de achiziții publice.